

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

III. Quomodo Deus cognoscat futura contingentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

signum aui, annuntians, qua praterierunt, & qua superuentura sunt: vnde S. Aug. lib. 5. de ciuit. cap. 9. optime dixit confiteri esse Deum, & negare praescium futurorum, apertissima insania est.

Certum est denique cognitionem Dei extendere se ad illas etiam res, quae nunquam existent, & quae sunt pure impossibiles; cum enim se perfecte comprehendat (vt dictum est) nec possit causa aliqua perfecte comprehendere, quin cognoscantur effectus omnes ab illa producibiles; hinc sequitur Deum cognoscere omnia, quae ab omnipotentia sua tanquam à causa effectrice dimanare possunt; vnde dicitur Rom. 4. quod vocat ea, quae non sunt, tanquam ea, quae sunt.

Cum igitur haec certa sint & indubitata fide tenenda, duo sunt, quae aliquam difficultatem recipiunt; primum est, quomodo Deus cognoscat futura contingentia; secundum, an etiam cognoscat futura conditionata. Et de his in sequentibus sectionibus agetur.

SECTIO III.

Quomodo Deus cognoscat futura contingentia.

Quaestio praesertim intelligenda est de actionibus liberis creaturarum rationabilium, quae ideo dicuntur futurae contingentia, quod non pendeant à causis necessarijs, sed liberis & indeterminatis, & pro illarum libito possint esse vel non esse.

Huius autem quaestionis difficultas in duobus consistit. Primum est, quomodo infallibilitas & certitudo diuinæ cognitionis, cum illarum rerum contingentia, subsistere valeat: secundum, quomodo libertas & indifferentia creaturarum rationabilium, à quibus pendent eiusmodi effectus contingentia, cum infallibilitate & certitudine diuinæ praescientiae possit concordari. Pro quorum resolutione

Dicetur

Dicendum 1. Deum cognoscere omnia futura contingentia libera. Hæc veritas de fide est, & plurimis scripturæ testimonijs probari potest, vt ex ijs, in quibus Christus Dominus dicitur præsciuisse & prædixisse multa, quæ futura erant, & quæ tamen à causis liberis & indeterminatis pendebant, qualis est trina Petri negatio, Iudæ proditio, &c. item ex ijs, in quibus res eiusmodi futuræ contingentes à Prophetis diuinitus inspiratis prædictæ referuntur; vt enim rectè dixit Tertul. lib. 2. cont. Marcion. c. 5. *Diuina præscientia tot habet testes, quot fecit Prophetas.*

Dicendum 2. cognitionem illam, quam Deus habet de futuris contingentibus liberis, esse certissimam & omnino infallibilem.

Hoc probari potest 1. ex illis omnibus scripturæ locis, in quibus veritas tanquam perfectio quadam essentialis Deo tribuitur, imò & ipse Deus veritas appellatur; hæc enim diuina perfectio talis est, vt prorsus impossibile sit, Deum vel falli posse in cognoscendo, vel fallere in dicendo: vnde sequitur omnem cognitionem, quam habet de quocunque obiecto cognoscibili, esse verissimam, certissimam, & omnimodè infallibilem.

Probari 2. potest ex eo, quòd (vt superius dictum est) SS. Patres communiter docent Deo futura omnia esse ab æterno præsentia, ac proinde illum æquè certò ea cognoscere, licet futura & contingentia, atque cognoscit ea, quæ actu existunt: vnde S. Greg. lib. 20. mor. cap. 23. *Ante Dei oculos, inquit, præterita nulla sunt, præsentia non transeunt, futura non veniunt; quippe quia omne, quod nobis fuit & erit, in Dei prospectu præteritum est: & S. Aug. lib. 15. de Trinit. cap. 7. Quis hominum, inquit, potest istam capere sapientiam, quæ Deus nouit omnia, ita vt nec ea, quæ dicuntur futura, quasi desint, expectentur, vt veniant; sed & præterita & futura cum præsentibus sint cuncta præsentia.*

Dicendum 3. præscientiam illam futurorum contingentium liberorum nullo modo libertati humanæ repugnare.

Huic veritati, quæ de fide est, oppositus est error Wiclefii,

D

clefii,

clesi, qui dicebat omnia, quæ à Deo præscita sunt, ex ab-
 soluta necessitate euenire. Refellitur hic error (qui cum
 plurimis alijs in Conc. Constantiensi sess. 8. damnatus est
 & veritas assertionis nostræ probatur 1. ex eo, quòd in
 scripturis ex vna parte habetur, Deum præscire certissimè
 omnia, quæ liberè ab hominibus fiunt, antequam fiant
 vt ex antè dictis constat; ex altera verò etiam habetur
 ea, quæ ab hominibus fiunt, ab eorum libera electione
 pendere; esse in eorum libera potestate, & ab illis ita libe-
 rè fieri, vt possint, si velint, ea non facere: quod ex plu-
 rimis scripturæ locis probari potest, vt Genes. 4. vbi Deus
 sic alloquitur & admonet Cain, cum fratris sui cædem
 meditaretur: *Nonne, si bene egeris, recipies: sin autem male
 statim in foribus peccatum aderit? sed sub te erit appetitus tuus
 & tu dominaberis illius: Et Eccli 15. dicitur, quod Deus reser-
 uat hominem in manu consilij sui, &c. Ante hominem vita &
 mors, bonum & malum: quod placuerit ei, dabitur illi: 1. Cor.
 7. Nam qui statuit in corda suo firmus, non habens necessitatem
 potestatem autem habens sua voluntatis, &c.*

Probatur 2. e. S. Hieron. in cap. 26. Ieremiæ, vbi expli-
 cans hæc verba Prophetæ, *Noli subtrahere verbum, si forte
 audiant, sic loquitur. Nostro Dominus loquitur afflicto, ut li-
 berum homini seruetur arbitrium, nec ex præscientia eius, quæ
 ex necessitate, vel facere quid, vel non facere cogatur: non enim
 ex eo, quòd Deus scit futurum aliquid, ideo futurum est; sed quia
 futurum est, Deus nouit, quasi præscius futurorum: & S. Aug.
 lib. 5. de Ciuit. cap. 10. Quocirca nullo modo cogimur, aut
 tentamur præscientiâ Dei tollere voluntatis arbitriū, aut retento
 voluntatis arbitrio Deum (quod nefas est) negare præscium futuru-
 rum; sed vtrumque amplectimur, vtrumque fideliter & vera-
 citer confitemur: & lib. 3. de libero arbit. cap. 4. Sicut (in-
 quit) tu memoriâ tuâ non cogis facta esse, quæ præterierunt; sed
 Deus præscientiâ suâ non cogit facienda, quæ futura sunt.*

Probatur 3. ratione, quâ vtitur S. Aug. cap. 3. lib. citat
 quæ sic proponi potest: futura contingentia illa eodem
 modo reipsâ futura sunt, quo a Deo per præscientiam fu-
 tura cognoscuntur: atqui cognoscuntur futura liberè
 neque

neque enim praescientia Dei destituit voluntatis nostrae naturam, quae (vt ait sanctus ille Doctor) voluntas non est, nisi esset in nostra potestate: ergo liberè futura sunt. Non igitur, inquit ille, per Dei praescientiam mihi potestas adimitur, quae propterea mihi certior aderit; quia ille, cuius praescientia non fallitur, adfuturam mihi esse praesciuit.

Confirmatur ex eo, quod (vt ait S. Chrysostr. hom. 60. in Matth. explicans illud: *Necesse est, vt veniant scandala*) non ideo futura eueniunt, quia Deus euentura praesciuit; sed quia euentura erant, ideo illa praesciuit.

Neque dicas, hinc sequi cognitionem Dei suam ab obiecto certitudinem accipere: haec enim cognitionis diuinae certitudo non ab obiecto, sed ab infinita vi & perfectione intellectus diuini deriuatur; quamuis veritas obiecti ab illo cogniti sit conditio, sine qua ab illo non cognosceretur.

Obijcies, quidquid Deus praesciuit faciendum, illud necessàrio fiet, alias praescientia Dei certa non esset; atqui praesciuit Deus v. gr. Antichristum peccaturum, ergo necessàrio peccabit Antichristus.

Ad huius obiectionis solutionem, duplex distinguenda est necessitas; alia enim est antecedens, alia consequens: antecedens est illa, quae oritur ex causa antecedente & necessàrio operante; posità enim tali causà necessàrio sequitur effectus: consequens vero necessitas est illa, quae oritur ex sola positione effectus, etiam a causa libera proueniat. Hoc positò, ad maiorem obiectionis propositionem respondetur cum distinctione: cum enim in ea dicitur, illud, quod Deus praesciuit faciendum, à causa libera, fieri necessàrio debere; si de necessitate antecedente sermo sit, negatur, si de consequente, conceditur: verum hæc necessitas (vt per se patet) nullo modo libertatè præiudicat, cum ideo tantum aliquid faciendum necessàrio dicitur, quia reuera fiet, licet liberè fiat; sicut de eo, quod iam factum est, potest dici quod necessàrio factum est; hoc est, quod fieri non potest; quin factum sit, quamuis liberè factum sit.